

РЕШЕНИЕ

№ 59

гр. Перник , 13.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в закрито заседание на тринадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ивайло Ю. Колев

като разгледа докладваното от Ивайло Ю. Колев Гражданско дело № 20201720104584 по описа за 2020 година

Производството е образувано по искова молба на Е. К. В. срещу „Дженерали застраховане“ АД за осъждане на ответното дружество да ѝ заплати сума в размер на 4200,00 лева, ведно със законна лихва от датата на постановения отказ за заплащане на застрахователно обезщетение.

Ищецът твърди, че между него и ответника е бил сключен договор по имуществена застраховка „Пълно Каско“ със застрахователна полица 0*** г. по отношение на автомобил марка „***“, модел „***“, рег. № ***, рама № *** (**). Твърди се, че договорът е влязъл в сила. Твърди се също, че на 02.04.2019 г. Автомобилът е претърпял ПТП, като са му нанесени имуществени вреди. Сочи, че при ответника е заведена щета с № ***, но на 19.04.2019 г. той е отказал да изплати застрахователно обезщетение като е посочил мотив – несъответствие между сочените увреждания и механизма на ПТП.

С оглед на изложеното моли съда да уважи предявения иск.

Претендира разноски.

Ответникът депозира отговор в срок. Намира предявения иск за неоснователен. В защитната си теза по същество оспорва описания в протокола от ПТП механизъм. Твърди, че постановения отказ е законосъобразен, а претендираното обезщетение завишено. Евентуално възразява, че е налице „тотална щета“ и застрахованият не е изпълнил задължението си да снесе от отчет МПС.

Направено е възражение за прихващане със сумата от 390,10 лева – неизплатената част от

застрахователната премия в общ размер на 510,00 лева.

С оглед на изложеното моли съда да отхвърли предявения иск, включително и по отношение на акцесорния такъв за присъждане на лихва за забава. Оспорва претенцията за разноски на ищеца с твърдението, че не е станал причина за настоящото производство.

Претендира разноски.

Съдът, след като прецени събраните по делото релевантни за спора доказателства и обсъди доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Районен съд Перник е сезиран с осъдителен иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ за реално изпълнение на задължението за заплащане на застрахователно обезщетение. Съобразно релевираните твърдения възникването на спорното право се обуславя от осъществяването на следните юридически факти: 1) накърняване на имуществено право, което е застраховано при застрахователя, т.е. настъпване на покрито застрахователно събитие (риск); 2) съществуване на действително застрахователно правоотношение към момента на увреждането между пострадалия и ответника, възникнало от договор за имуществено застраховане на погиналата вещ и 3) за ищеца да е възникнало право да получи претендираното застрахователно обезщетение съобразно уговореното в договора за имуществено застраховане, като да не са налице отрицателните материални предпоставки, при възникването на които застрахователят обосновава да може да откаже заплащане на уговореното застрахователно обезщетение.

Видно от приложеното Свидетелство за регистрация – Част I, ищцата Е.В. е собственик на лек автомобил, марка „****“, модел „****“, с рег. № ***. По делото не е спорно, а от представените доказателства се установява съществуването в релевантния период между страните на застрахователно правоотношение, по силата на договор по имуществена застраховка „Каско“, със застрахователна полица *** г., по което ищецът е застрахован, а ответникът е застраховател. Договорът е сключен със срок на действие 12 месеца, като със същия е уговорена клауза „Пълно каско“, при застрахователна сума 6000 лева за л. а. „****“, с рег. № ***. Уговорена е застрахователна премия в общ размер на 520,20 лв., платима в едногодишния срок на действие на договора на четири равни вноски на всяко тримесечие, всяка от които – по 130,05 лв.

Видно от разписка № *** от 28.03.2019 г., първата вноска за застрахователната премия в размер на 130,05 лв. е платена от застрахованото лице, а от приложения протокол от 29.03.2019 г. се установява, че на лекия автомобил е бил извършен оглед от застрахователя, с което са изпълнени специалните условия и договорът е влязъл в сила.

По делото е приложен протокол за ПТП № *** г., от който се установява, че на посочената дата застрахованият л. а. „**** ****“, управляван от трето за спора лице – В.К.М., движейки се

по ул. „***“ с посока от с. В. към с. М., поради неспазване на дистанция е реализирал ПТП с л.а. „***“, рег. № *** (***), собственост на „***“ който от своя страна навлиза в лентата за насрещно движение и се удря челно в л.а. „***0“ с рег. № *** , управляван от К.М.М.. В протокола за ПТП, издаден от служителите на „Пътна полиция“ са отбелязани видими щети по предната част, броня, фарове, престилка, 2 бр. еърбег, теч и др. Протоколът за ПТП по своята правна природа представлява официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК, ползващ се с обвързваща съда материална доказателствена сила относно обективирания в него обстоятелства за датата, мястото, разположението на автомобилите и констатираните видими вреди по тях към момента на пристигане на местопроизшествието от страна на актосъставителя.

Във връзка с настъпилото ПТП, на В.М. е съставен *** г., въз основа на който е издадено и наказателно постановление № *** г. В същия, механизмът на ПТП е описан по изцяло идентичен начин с данните, отбелязани в протокола за ПТП.

Видно от искане за оценка на вреди по застраховка, на 03.04.2019 г. В.К.М., действащ от името и за сметка на ищцата Е.В., е уведомил застрахователното дружество за настъпилото ПТП и е поискал застрахователното обезщетение да се определи по експертна оценка. Към искането са приложени застрахователна полица, знак за ГТП, АУАН, свидетелство за управление на МПС, контролен талон, свидетелство за регистрация на МПС, протокол за ПТП. С посоченото действие е удовлетворено изискването на чл. 51 от ОУ за предявяване на писмена претенция като предпоставка за изплащане на обезщетение.

По повод гореописаното ПТП при ответното застрахователно дружество е заведена щета № ***/03.04.2019 г., като на 04.04.2019 г. и на 06.04.2019 г. от страна на застрахователя двукратно са извършвани огледи, за всеки от които е съставен опис-заключение за причинените вреди по МПС. Констатирани са редица увреждания, в т.ч. по облицовка на предна броня, решетка на предна броня, спойлер предна броня, халоген R, изолация предна броня, челно стъкло, еърбег – за шофьор и пасажер, основа предна броня, десен фар и калник, преден капак, маска между фарове, радиатор воден, радиатор климатик, перка охлаждане, дифузьор, ляв фар, решетка между фаровете, въздуховод PVC, рог R, рог L, греда долна, маркуб турбо, греда между роговете средна, със забележка, че двигателят не пали.

Със съобщение от 19.04.2019 г. „Дженерали Застраховане“ АД е отказал да изплати застрахователно обезщетение, поради противоречия относно обстоятелствата, при които са причинени вредите на застрахования лек автомобил и позовавайки се на т. 7.11, вр. т. 7 от ОУ по застраховка „Каско на МПС“. Съгласно чл. 7.11 от ОУ, застраховката не покрива щети, свързани с измама, опит за измама или заблуда от страна на застрахования или негов упълномощен представител при предявяване на претенция за изплащане на застрахователно обезщетение и/или при доказване на застрахователното събитие.

По делото не е спорно настъпването на 02.04.2019 г. на ПТП с посочените в протокола

участници. В чл. 6.4 от действащите към застраховката Общи условия е предвидено, че щетите при ПТП представляват покрит риск по застраховката „Частично каско“, а доколкото клаузата „Пълно каско“, уговорена от страните, включва освен специфичните рискове във връзка с кражба и грабеж на МПС, така и рисковете, покрити от останалите клаузи, съдът намира, че щетата при настъпване на ПТП поначало представлява покрит от застрахователя „Дженерали Застраховане“ АД риск по процесния договор за застраховка.

Спорно между страните, с оглед релевираните от ответника възражения, е обстоятелството относно механизма на настъпване на ПТП.

Механизмът на ПТП, описан в протокола за ПТП, АУАН и издаденото наказателно постановление, се потвърждава и от заключението по приетата САТЕ, която съдът кредитира изцяло като изготвена компетентно и изчерпателно, на базата на целия относим доказателствен материал (документите от МВР – сектор „Пътна полиция“, опис заключения, приложен фотоалбум). Вещото лице изяснява, че при ПТП процесният автомобил „*** ***“ се е намирал зад л.а. „***“, съответно ударът е настъпил между предна част на процесното МПС и задната част на л.а. „***“. Същевременно в следствие на удара л.а. „***“ се насочва рязко наляво, навлиза в пътната лента за насрещно движение и от своя страна реализира удар с трети лек автомобил – „***“. За да достигне до посочения експертен извод относно механизма на ПТП, вещото лице е взело предвид концентрацията на деформациите за процесния л.а. „***“ в неговата средна и дясна предна част. Същото е категорично, че за да се реализира подобна траектория на движение на МПС, има два възможни сценария. Първият вариант е удар в дясната половина на задната част на МПС, който експертът изключва на базата на данните от материалите по делото, послужили за основа на експертното заключение. Втората възможност за рязкото навлизане на л.а. „***“ в лентата за насрещно движение се получава при първоначален контакт между предната част на л. а. „***“ и задната част на л.а. „***“, като л.а. „***“ е бил завъртян под известен ъгъл в посока на часовниковата стрелка, а надлъжната му ос е била изместена леко в ляво. Уточнява се, че ударът се явява челен за процесния л.а. „***“, но е изместен по известен ъгъл. Генерирането на максимален ударен импулс в центъра на ** позволява деформации в цялата му част, включително в средната. Налице е минимално изместване, което е позволило концентрацията в средата и повече отдясно, отколкото отляво.

При тези данни, извлечени при съвкупната преценка на протокола за ПТП като официален свидетелстващ документ, данните от преписката на „Пътна полиция“ и приетата САТЕ, съдът намира за установен по несъмнен начин механизмът на настъпване на ПТП, съответно претърпените вреди и връзката между ПТП и настъпилото увреждане. Защитното възражение на ответника, на което той се позовава с цел отпадане договорната му отговорност за репарирание на вредите остава не само недоказано, но и опровергано, поради което за него е налице изискуемо задължение по застрахователна полица *** г.

При определяне размера на дължимото обезщетение съдът съобразява разпоредбата на чл.

386, ал. 2 КЗ, според която обезщетението следва да е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност, каквато хипотеза не е налице.

Съгласно експертното заключение, общата стойност на вредата (в т.ч. стойността на частите и равностойността на труда, необходими за възстановяването на **) възлиза на 3173,50 лв. Констатирано е, че действителната стойност на застрахования автомобил „***“, модел „****“ към момента на настъпване на застрахователното събитие от 02.04.2019 г., е в размер на 3528,16 лв. Съотношението между възстановителната и пазарната стойност на МПС се равнява на 89,95%. Следователно доколкото стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на 100 от действителната му стойност, щетата се явява тотална, съгласно чл. 390, ал. 2 КЗ и ОУ на застрахователя (л. 35, т. 71.34).

В чл. 14 от ОУ е предвидено, че отговорността на застрахователя е до застрахователната сума, но не по-висока от действителната стойност на МПС към датата на настъпване на застрахователното събитие.

Съгласно чл. 47.1.2 от ОУ когато размерът на застрахователното обезщетение надхвърля 1500 евро, се прилага безусловно самоучастие от 10% от размера на всяка щета за леки автомобили. В индивидуалния договор обаче е уговорен 0,00% самоучастие, поради което прилагат се индивидуалните уговорки между страните, а и чл. 47.1.2 следва да се разглежда в светлината на чл. 47 от ОУ, касаещ вреди, настъпили извън територията на Република България.

Съгласно чл. 52.11 ОУ при тотална щета на МПС към претенцията за застрахователно обезщетение е необходимо да бъде представен и документ за прекратяване регистрацията на МПС, издаден от компетентните държавни органи, в който да е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпила тотална щета. В защитната си теза ответникът се позовава и на чл. 64 ОУ, съгласно който при пълна загуба (тотална щета) застрахователят изплаща обезщетение в размер на 70% от действителната стойност на МПС към датата на настъпване на застрахователното събитие. Съгласно чл. 64.2 ОУ преди изплащане на застрахователно обезщетение, определено като тотална щета, застрахованият следва да предостави доказателства за прекратяване на регистрацията на МПС, в противен случай обезщетението се изплаща в размер на 60% от действащата стойност на МПС към деня на събитието. Съдът приема тук цитираните клаузи от ОУ за нищожни поради противоречие с повелителна норма на закона – арг. чл. 386, ал. 2 КЗ, във вр. с чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, тъй като в КЗ императивно е заложено, че при пълно погиване на застрахованата вещ, респ. при т. нар. „тотална щета“ застрахователят е длъжен да репарира изцяло причинените вреди, а ОУ в тук цитираната им част са в пряко противоречие със закона.

Принципът на пълно обезщетяване на вредите, действащ и по отношение на застрахователя изисква обезщетението да се определи в размер на действителната стойност на увреденото

имущество. За действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, а за възстановителна, цената за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество. Това е определението на понятията дадено в разпоредбата на чл. 400, ал. 2 КЗ - възстановителна застрахователна стойност е стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Съдът съобрази също, че в константната си съдебна практика ВКС (така Решение № 65 от 9.07.2013 г. на ВКС по гр. д. № 865/2012 г., III г. о., ГК, Решение № 165 от 24.09.2013 г. на ВКС по т. д. № 469/2012 г., II т. о., ТК, Определение № 392 от 19.06.2018 г. на ВКС по т. д. № 66/2018 г., II т. о., ТК) приема, че при определяне на застрахователното обезщетение за тотална щета следва да се приспадне стойността на запазените части като израз на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване. По делото обаче такива доказателства от ответника не са ангажирани. Както бе посочено защитната теза е изградена основно около опроверганото твърдение за наличие на непокрит риск (щети причинени от, свързани с, или вследствие на измама) – идентично със становището от писмо с изх. № *** г., както и позоваването на чл. 64 от ОУ, която обаче следва се счита за неписана по вече изложените съображения.

Съдът приема, че дължимото се на ищеца застрахователно обезщетение за следва да се определи като еквивалент на установената в САТЕ сума от 3175,50 лева – общата стойност на вредите по л.а. „***“. Това е така, независимо от обстоятелството, че се касае за тотална щета, в който случай дължима е сумата за действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието (пазарната стойност на МПС – 3528,16 лева), намалена със стойността на запазените части, тъй като при липса на данни за тяхната стойност следва да се присъди по – ниският от размерите на установените вреди, а именно сумата необходима за възстановяване на увредената вещ, а не тази която представлява пазарната ѝ стойност. В противен случай би се стигнало до неоснователно обогатяване в полза на ищеца за сметка на ответника.

С отговора на исковата молба ответникът е направил компенсаторно възражение за прихващане на основание чл. 63 от ОУ. Същото е допустимо като своевременно релевирано. То е и основателно, разгледано в светлината на приложимото право – чл. 103 и 104 ЗЗД. Съгласно Договора, общо дължимата от ищеца сума по него е в размер на 520,20 лева. В него е удостоверено (с характер на разписка), че е заплатена сума в размер на 130,05 лева – първата от разсрочените вноски. По делото не са ангажирани доказателства за заплащане на остатъка от застрахователната премия в размер на 390,15 лева, поради което същата е дължима. След като се установи изискуемостта на незаплатената част от застрахователната премия, нейния размер следва да бъде приспаднал от сумата 3175,50 лева, която съдът прие като справедливо обезщетение за претърпените вреди. Така искът е основателен до размер от 2785,35 лева (3175,50 - 390,15) и следва да бъде отхвърлен като неоснователен до пълния предявен размер от 4200,00 лева.

Ищецът е направил искане за присъждане на обезщетение за забава, считано от отказа на застрахователя да изплати застрахователно обезщетение – 19.04.2019 г. Според чл. 390, ал. 1 от КЗ заплащането на застрахователно обезщетение при наличие на тотална щета, е обвързано от ангажирането на доказателства за дерегистрация на увредения автомобил, а именно представяне на удостоверение от компетентните регистрационни органи, в което е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпилата тотална щета. В постановените по реда на чл. 290 ГПК Решение № 44/02.06.2015 г. по т. д. № 775/2014 г. на ВКС, т. о. и Решение № 140 от 1.08.2018 г. на ВКС по т. д. № 2278/2017 г., I т. о., е прието, че на осн. чл. 193, ал. 3 КЗ (отм.); , аналогичен на чл. 390, ал. 1 от КЗ, представянето на доказателство за дерегистрация на ** има значение за началото на срока за забава, но не и за основателността на претенцията за главницата.

В конкретния случай, по предявената извънсъдебна щета ответникът е поддържал становище, че не е налице тотална щета, респективно не е искал от ищеца представяне на удостоверение за дерегистрация на **. Нещо повече, застрахователят изцяло е отказал да изплати застрахователно обезщетение като е поддържал наличие на изключен риск. Това становище на ответника за липса на основание за изплащане на застрахователно обезщетение, респ. за отсъствие на тотална щета (въведено едва с отговора на исковата молба и то с цел единствено да ограничи своята отговорност до 70% от пазарната стойност на увреденото МПС), изключва възможността за прекратяване на регистрацията на увреденото МПС по посочения ред. С това свое поведение длъжникът сам се е поставил в забава за заплащане на обезщетение, поради което същото се дължи без допълнителни условия.

С оглед горното съдът намира, че предявената от ищеца претенция за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от датата на отказа, е основателна по правилото на чл. 409 ЗК и като такава следва да бъде уважена, тъй като същият е бил надлежно уведомен за настъпване на ПТП на 03.04.2019 г., извършвани са два огледа на застрахования автомобил и другите, участвали в ПТП съгласно писмо с изх. № *** г. като ответникът е отказал изплащане на застрахователно обезщетение.

По разноските:

При този изход от спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в тежест на ответника е да заплати сторените от ищцовото дружество разноски съобразно изхода от спора. Такива са заявени, съгласно представения списък на разноските в общ размер на 914,00 лева (164,000 лева държавна такса, 600,00 лева възнаграждение за процесуално представителство и 150,00 лева за САТЕ). Съдът съобрази, че заплатената държавна такса е в размер на 168,00 лева, депозита за вещо лице в размер на 250,00 лева, но доколкото страната е заявила разноски в по - нисък от доказания размер, следва да бъде уважена волята ѝ. По делото не е представено доказателство за заплащането на претендираното адвокатско възнаграждение, поради което същото не подлежи на присъждане съгласно разясненията, дадени в т. 1 от ТР

№ 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. При този извод не следва да бъде обсъждано възражението на ответника по чл. 78, ал. 5 ГПК. При този изход от спора и при съобразяване доказателствата и заявен размер на разноски – 314,00 лева, следва да бъдат присъдени 208,24 лева.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответника следва да бъдат заплатени разноски, съобразно отхвърлителната част на исковете. Същият е доказал такива в размер на 250,00 лева – депозит за СТЕ, които претендира, като е заявил и присъждане на сума в размер на 200,00 лева за юрисконсултско възнаграждение, което съдът съгласно чл. 37 от Закон за правната помощ и чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ и като съобрази вида и обема на извършената дейност от процесуалния представител на ответника, както и конкретната фактическа и правна сложност на делото намира за основателно. При този изход от спора и при съобразяване доказателствата и заявен размер на разноски – 450,00 лева, следва да бъдат присъдени 151,57 лева.

В светлината на гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 405, ал. 1 КЗ на „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049, гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 68 **да заплати на Е. К. В.**, ЕГН *****, с. М., ул. „***“, сума в размер на **2785,35 лева**, ведно със законна лихва от 19.04.2019 г. до окончателното изплащане на задължението – застрахователно обезщетение по имуществена застраховка „Пълно Каско“ със застрахователна полица 0*** г. по отношение на автомобил марка „***“, модел „***“, рег. № ***, рама № *** за причинените на ** вреди от ПТП на 02.04.2019 г., като отхвърля иска за разликата до пълния предявен размер от 4200,00 лева като неоснователен (погасен чрез прихващане със сумата от 390,15 лева до 3175,50 лева и недоказан за сумата над 3175,50 лева до заявения размер до 4200,00 лева).

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049, гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 68 **да заплати на Е. К. В.**, ЕГН *****, с. М., ул. „***“, сума в размер на **208,24 лева** разноски в настоящото производство съразмерно на уважената част от исковата претенция.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК **Е. К. В.**, ЕГН *****, с. М., ул. „***“ **да заплати на „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД**, ЕИК 030269049, гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 68, сума в размер на **151,57 лева** разноски в настоящото производство съразмерно на отхвърлената част от исковата претенция.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд Перник.

Препис от решението **ДА СЕ ВРЪЧИ** на страните

Съдия при Районен съд – Перник: _____